

Nyhetsbrevet «Samfunnsmedisin og Folkehelse» holder deg oppdatert på hva som publiseres av viktige veiledere, rapporter, retningslinjer, brosjyrer, lover og forskrifter innen fagområdet den siste måneden. Har du forslag til saker send oss gjerne en e-post på katrine.rutgerson@fhi.no.

>> [Påmelding nyhetsbrev](#)

AKTUELT - FOLKEHELSEINSTITUTTET (FHI)

Færre oppsøker helsetjenesten for plager etter covid-19

Stadig færre oppsøker helsetjenester etter covid-19, men fortsatt oppsøker halvparten av barn og voksne fastlegen med covid-19-relaterte plager innen 30 dager etter en positiv PCR-test. Det viser en ny studie fra Folkehelseinstituttet.

Studien viser at stadig færre har benyttet primærhelsetjenester, som fastlege og legevakt, gjennom pandemien. I den første smittebølgen, oppsøkte flere enn 4 av 5 fastlege eller legevakt, mot 3 av 5 under omikronbølgen.

Færre innleggelser

Det var enda større nedgang i antall innleggelser. Mens 10 av 200 koronasmittede ble innlagt

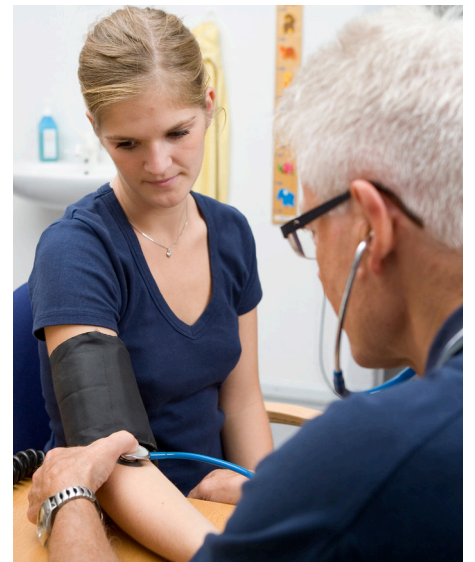
det første året, blir kun 1 av 200 innlagt under omikronbølgen.

Markant nedgang for alle aldersgrupper

Forskerne delte Norges befolkning inn i tre aldersgrupper: barn og unge (1–19 år), voksne (20–67 år), og eldre (68 år og eldre). Resultatene fra studien viser at det er en tydelig nedgang i den generelle bruken av helsetjenester, med små variasjoner mellom de ulike aldersgruppene.

Fremdeles oppsøker omtrent halvparten fastlegen når de får påvist covid-19.

>> Les hele artikkelen [Færre oppsøker helsetjenesten for plager etter covid-19](#) på fhi.no.

AKTUELT - STAMI

Arbeidsfaktorer og risiko for arbeidsuførhet

Kunnskap om hvilke organisatoriske, psykologiske og sosiale faktorer i arbeidsmiljøet som har betydning for tidlig frafall fra yrkeslivet er viktig for å kunne sette inn målrettede tiltak.

STAMI har i samarbeid med andre nordiske forskere gjennomført en systematisk kunnskapsoppsummering av hvilke organisatoriske og psykososiale faktorer som bidrar til frafall fra arbeidslivet grunnet uførepensjon.

Viktigste enkeltfaktor er kontroll over egen arbeidssituasjon

Litteraturgjennomgangen ga sterk støtte til at arbeidsinnhold og arbeidsmiljø bidrar til risikoen for å bli uføretrygdet. Kontroll over egen arbeidssituasjon peker seg ut som den enkeltfaktoren med sterkest evidens-sikkerhet. Hele 18 av 24 høykvalitetsstudier fant en sammenheng mellom lav kontroll og økt risiko for arbeidsuførhet.

>> Les hele artikkelen [Arbeidsfaktorer og risiko for arbeidsuførhet](#) på stami.no.

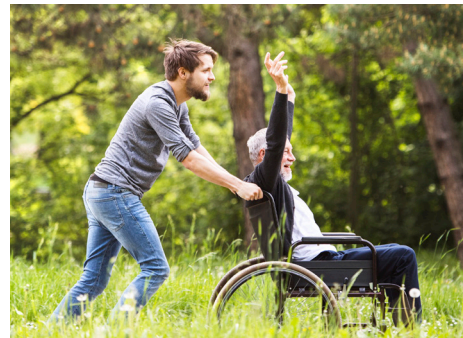
Underveisrapporten fra Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre er publisert

I Leve hele livet skal støtte kommunene i arbeidet med å opprettholde bærekraftige lokalsamfunn og gode helse- og omsorgstjenester. Nå har OsloMet, i samarbeid med Vista Analyse, på oppdrag fra Helsedirektoratet undersøkt hvordan kommunene jobber med kvalitetsreformen.

Arbeidet med reformen har pågått siden 2019,

og i underveisrapporten har OsloMet undersøkt hvordan kommunene forstår, vurderer og arbeider med reformen. Datainnsamlingen i underveisrapporten er gjort gjennom en spørreundersøkelse, ved casestudier og gjennomgang av saksdokumenter i et utvalg kommuner.

>> Les mer om [hvordan kommunene arbeider med kvalitetsreformen](#) på [helsedirektoratet.no](#).

Foreslår endringer for å styrke arbeidet mot trakassering i arbeidslivet

Regjeringen sender på høring forslag om ratifikasjon av ILO-konvensjon nr. 190 om avskaffelse av vold og trakassering i arbeidslivet, og om endringer i arbeidsmiljølovens regelverk om trakassering.

En ratifisering av ILO-konvensjon nr. 190 vil bidra til å anerkjenne alles rett til et arbeidsliv fritt for vold og trakassering. Ratifikasjon er også viktig i et internasjonalt perspektiv, og vil kunne bidra til et regulert arbeidsliv med ordnede forhold for arbeidstakere på verdensbasis

Tydeliggjøre vernet i arbeidsmiljøloven

Videre foreslår regjeringen å tydeliggjøre vernet mot trakassering og seksuell trakassering i arbeidsmiljøloven. Omtrent 117 000 arbeidstakere rapporterte i 2019 at de har vært utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet én gang i måneden eller mer. Dette utgjør 4,5 prosent av de sysselsatte.

>> Les hele artikkelen [Foreslår endringer for å styrke arbeidet mot trakassering i arbeidslivet](#) på [regjeringen.no](#).

Viktig å kome i gang med ein normal kvardag

To år med pandemi viser at vi framover må ha gode rammer for alle barn og unge, slik at dei kan kome godt i gang igjen med ein normal kvardag. Sjølv om pandemien opplevast som over, må vi arbeide med dei konsekvensane den har gitt for alle barn og unge.

Den femtande rapporten frå koordineringsgruppa for tenestetilbodet til sårbare barn og unge, peiker på at pandemien har verka inn på alle barn og unge sin kvardag i nærmare to år.

Økning i henvendelser til psykisk helsevern

Koordineringsgruppa melder at det har vore ein auke i tal og alvorgrad på førespurnadene til psykisk helsevern for barn og unge. Fleire ser ut til å streva med angst, depresjon og alvorlege spiseforstyringar. Barn og unge med foreldre som strevar med rus og psykiske lidingar og barn med funksjonsnedsetjingar kan òg ha fått det verre.

>> Les hele rapporten [Barn og unges tjenestetilbud under covid-19-pandemien](#) på [regjeringen.no](#).

Balansen mellom kontoret og heimekontoret

I 2020 fekk STAMI i oppdrag å samle tilgjengeleg kunnskap om fjernarbeid knytt til helse og arbeidsmiljø. Dette er eit felt som er lite studert, men det var likevel enkelte funn som det er viktig å ha med i ein kunnskapsbasert tilnærming til framtidens arbeidsliv.

Det eine er at arbeid på heimekontor gir jobb-privatlivfordringar. Dette er assosiert med psykiske helseplager, lavare produktivitet, og fråfall dersom det går for langt.

Kunnskapsoppsummeringa viser også at dei som lykkast med bruken av fjernarbeid, har gjort tre ting:

- Arbeide heime når ein har oppgåver som krev konsentrasjon, og som ikkje treng samhandling
- Ikkje for stor mengde av heimekontor, men i stor grad vere til stades på arbeidsplassen
- Det er frivillig å arbeide heime, men det skal også vere mogleg å arbeide på kontoret kvar dag

>> Les hele artikkelen [Balansen mellom kontoret og heimekontoret er avhengig av tre ting på stami.no](#)

Andre aktuelle saker...

ADHD gir større utslag på karakterene til jenter enn gutter

ADHD gir størst utslag i karaktersnittet for jenter og barn av høyt utdannede foreldre, viser en ny studie fra Folkehelseinstituttet.

Stortingsmelding om forebyggings- og behandlingsreform på rusfeltet

Regjeringen vil endre dagens ruspolitikk og skal gjennomføre en forebyggings- og behandlingsreform. Arbeidet med reformen starter nå og skal munne ut i en stortingsmelding i løpet av 2023.

Luftforurensningen går ned, men kan likevel påvirke helsen negativt

Luftforurensningen i Norge har sunket de siste 10-20 årene. [Lave nivåer av luftforurensning kan likevel knyttes til dødelighet](#), viser ny studie fra Norge og en rekke europeiske land.

Ungdommer med sammensatte behov opplever nedsatt livskvalitet

[8 av 10 ungdommer med sammensatte behov svarer at de i liten grad er tilfreds med livet](#). Til sammenligning opplever 2 av 10 ungdommer i befolkningen generelt at de har lav livskvalitet (UNGDATA).

Helsedirektoratet ber kommunene opprettholde systemet for selvregistrering av positivt resultat på selvtester

Mer enn 340 kommuner har tatt i bruk løsninger der kommunenes innbyggere selv kan registrere positive resultater av selvtester. Helsedirektoratet ber om at kommunene, inntil videre, opprettholder løsninger for selvregistrering. Helsedirektoratet ber om at kommunene, inntil videre, [opprett- holder løsninger for selvregistrering](#).

Ungdom fra hele Europa møtes for å finne løsninger på fedme blant unge

25.-27. mars samles 70 ungdommer fra hele Europa på Sundvolden Hotel utenfor Oslo for å [dele sine synspunkter og utvikle forslag til politikk som skal være med å motvirke den økende fedmetrenden](#).

Landbrukere har lavere risiko for flere kreftformer

[En ny studie tyder på at landbrukere har lavere risiko for flere kreftformer](#).

Redaktør: Katrine Rutgersen

E-post: katrine.rutgersen@fhi.no

Dato: 28. mars 2022

Foto: Colourbox

[Påmelding nyhetsbrev](#)